

Z DUCHAMI PRZESZŁOŚCI PRZEZ ORZECHOWSKĄ WYDMĘ

Questowiczu, zawitałeś do Ustki, nad morze, w województwie pomorskim położonej, ściślej w powiecie słupskim, czyli historycznie na Pomorzu Zachodnim, w okolicy ślicznej! Skoro już wiesz, gdzie jesteś, zaufaj mej osobie, a na wspólnym spacerze questowym się dowiesz, kim jestem i gdzie skarb ukryłem! Byle z głową! Idź w kierunku tablicy z nazwą $\square_3 \square_{31}$ i zaraz przy niej drugą odnajdź a zgadniesz, że jezioro \square_{24} oznacza \square_{21} .

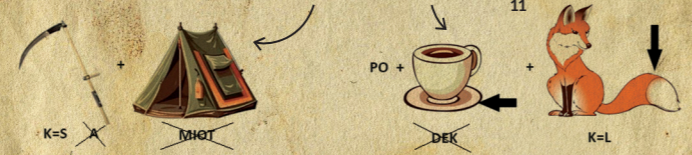
Dodaj imiona braci: \square_{18} i \square_{33} von Ramel, o których Ci więcej opowiem, bo są tu znane. Wpierw zwróć uwagę na barwę kropki na tablicy, gdyż to właśnie jej na chwil kilka się uchwycisz, by prowadziła Cię, gdzie kierunek zamierzony, a tym „przewodnickim” kolorem jest \square_{13} .

Przejdź przez mostek, a przy ogrodzeniu trzymaj się strony sercu bliskiej i tak przed siebie mkniez. Pewności, że dobrze, doda prowadzący obok rów, a ja okazję mam, by do opowieści wrócić znów. Trzeba odbyć podróż w przeszłość daleką, by dowiedzieć się, że rów to $\square_8 \square_{30}$ gdyż jest dziełem braci powyżej wspomnianych i w tej opowieści tutaj opisanych.

Kiedy spiętrzone wody rzeczki okolicę zalały, ponieważ piach wydmowy jej ujście zasypał, w XV w. wsi Zapadłe „sąsiad” w udziale przypadł. Było nim wielkie rozlewisko, utrapienie kmieci, (a taki stan trwał przez wiele dziesięcioleci!), bo przecież jeziora, nijak nie da się zaozać, dopiero w 1526 roku regulacji przyszyła pora. Rycerze, bracia z Wytowna, polecili poddanym i odprowadzający wodę kanał został przekopany. Jak widać istnieje do dziś, a stare dokumenty odnotowały, ile ten czyn wtedy przedsięwzięty kosztował rycerzy „piędzy, wysiłku i troski”, gdyż wzdłuż przekopu i wały ziemne wyrosły. Tymczasem rusz dalej, by trasę przemierzyć,

podziwiając piękno okolicy, tu \square_{10} \square_{23} czyli siedlisko leśne, gdzie gleby piaszczyste, ubogie, stąd drzewostan, co jest oczywiste, tworzy głównie znana \square_{11}

a gdzieś tam i pojedyncza brzoza zawita. Podszyt jest ubogi, tworzą go niskie jarzębiny, krzewiaste formy dębu i buka, nadto gościmy. W runie mchu towarzyszy – krzewinki liczne: wrzosy, borówki brusznice oraz trawy śliczne, jak wąskolistna kępkowa (\square_{22} \square_{19}),

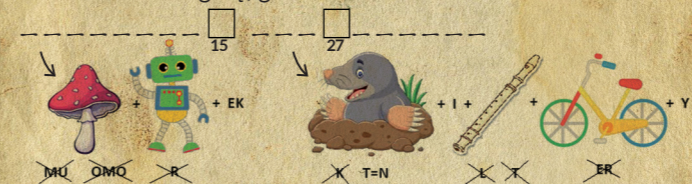

a ile przeróżnych zwierząt można tu spotkać! Dziki, sarny, jelenie, \square_{16} , to normalna rzecz.

Pamiętaj, że szlaku czerwonego masz strzec, aż wejdiesz między dwa drzewa tak oznaczone, tak wskazaną ścieżką kroczysz w dobrą stronę. I dalej przed siebie, gdyż chcę, byś odkrył wiaty oraz w dalszej zabawie ze mną wziąć udział raczył. Obok tablice i zagadki! Czas ruszyć tu głową.

W którym roku Nadleśnictwo Ustka założono? \square_A . Położone jest w Krainie Bałtyckiej, w dzielnicach \square_7 oraz się je zalicza do pobrzeża \square_{14} . Druga zaś tablica podpowiada, że kolejną atrakcją dziś spotykasz leśną ścieżkę dydaktyczną $\square_9 \square_{32}$. Idź przed siebie, piach wyznacza kierunek solidnie,

lecz pamiętaj, że zimą możesz go nie zobaczyć, więc chcę byś dodatkowych rad wysłuchać raczył. Poruszaj się zatem tak, by nie iść główną drogą. Z lewej miej budkę lęgową i ścieżką dalej pogoń, która została oznakowana kolorem zielonym. Zatem w dół i w górę, gdzie

to gatunek grzybów z rodziny chrobotkowatych, a że współżyje z glonami (z wyglądu „brodaty”) zaliczany jest do porostów, a dodatkowe określenie wzięto się stąd, iż stanowi reniferów pożywienie... W Polsce pospolity na obszarze całego kraju, rośnie, gdzie słonecznie, nie wymaga urodzaju. Na wydmach, wrzosowiskach, w świetlistych lasach sosnowych, jako gatunek charakterystyczny, w zespole roślinnym zwanym borem chrobotkowym. Uwaga! Od 2004 r. w Polsce częściowo chroniony! Ruszajmy dalej przed siebie, gdzie góra wydmowa, która kolejne ciekawostki dla Ciebie chowa.

Zauważ, że niektóre drzewa pokrywa \square_{17} , więc żyją z pasożytem, który coś chce uskubać. A teraz na schody marsz, ile ich naliczyłeś? \square_P ! Przy ostatnim, zwróć uwagę i skup się na chwilę. Ujrzysz niesamowite drzewo z prawej strony. Taki sosną może przyjąć pokrój nieujarzmiony! Wkrótce miniesz tablicę, zwierającą szczegóły, lecz zmierzaj dalej wciąż zielonym szlakiem, który doprowadzi Cię do kolejnej tablicy, by wyłożyć pokazną garść informacji o borze $\square_A \square_{20} \square_Y$. I tu szybko wyjaśnić chcę, iż ten oto typ siedliska sosnowego to sosna zwyczajna, rzecz oczywista z niewielką domieszką brzozy brodawkowej, zaś w runie bażyny czarnej ujrzysz łany bogate, w towarzystwie borówki czernicy oraz brusznicy, do tego rośliny zielne musisz także doliczyć, okazy śmiałka pogiętego i turzycy piaskowej, to poprzedni etap rozwoju roślinności wydmowej.

Dla siedlisk skrajnie suchych postać chrobotkowa (bo uboga w składniki pokarmowe) jest typowa. Wyróżnia się łanami porostów, czyli chrobotków runem słabo wykształconym (złe warunki wzrostu) składającym się z sosen luźno rozmieszczonych o pniach zwykle cienkich i nisko - rozgałęzionych. Natomiast postać wilgotna to jeszcze coś innego... Występuje w śródwydmowych zagłębieniach, gdzie woda opadowa na tyle warunki zmienia, że podłoże jest bardzo wilgotne i możesz dostrzec bagienny wrzosiec, borówkę oraz mchy – torfowce. Jednakże przed sobą na tablicy jeszcze ogarniesz ostatnią roślinę tegoż siedliska – bagno \square_6 .

Tymczasem wciąż dalej, gdzie ścieżka nakazuje, ogrodzenie zakręt podpowie i tak maszerujesz, a wkrótce wyłoni się Orzechowska Wydma, znajdź tablicę, gdzie napisane, kto i ile tu wytrwa... Siedliska wydm nadmorskich są bowiem układem bardzo dynamicznym, gdyż może taki czas nadejść, że ponowny ruch piasku i warstw nawiewanie decydują o warunków życia roślinności zmianie. Sosna jednak jest tym z gatunków nielicznych, który przetrwa, a nawet stopniowo opanuje wydmy. Wciąż zmagając się z silnym wiatrem, słońcem, (o ruchomych piaskach nawet nie wspomnę) przyjmuje wręcz fantazyjne formy pnia i korony. Wypisz z tablicy każdy typ rysunkiem uchwycy: $\square_5 \square_{28}$, \square_{25} .

A teraz na szczyt wydmy po schodkach podążaj. Jest niewielka, porośnięta głównie borem sosnowym, w części buczyną, lecz jej rejon najwyższej wyniesiony (23 metry nad poziom morza) nadal jest odsonięty i ma charakter wydmy białej, będziesz szedł tamtędy. Na górze odpocznij chwilę, wierzę, że się zmęczyłeś! Pogłębieniu swej wiedzy o wydmach poświęć chwilę. Wydmy nadmorskie, co jasne, z piasku są utworzone, który wiatr nawiał lub wyrzuciło na brzeg morze. Idąc dalej, uważnie patrz pod nogi, gdyż czeka tablica, która typowe procesy kształtujące wydmy wylicza: - są to denudacja i \square_{26} , szczegóły doczytasz. Dalej przed siebie, o tablicę „Rośliny Wydm” już pytam,